

JAARVERSLAG 2016

MISSIO

Inhoud

Voorwoord	3
Het jaar 2016 voor MISSIO in vogelvlucht	4
1. MISSIO: solidariteit met parochies wereldwijd	5
1.1. Visie en Missie van MISSIO	
1.2. Doelstelling	
1.3. Doelgroepen	
1.4. Uniek in Nederland	
2. Missionair bewustzijn	8
2.1. Wereldmissiemaand: Steun parochies wereldwijd	
2.2. Internet	
2.3. Kerk Wereldwijd	
3. Fondsenwerving	12
3.1. Inkomsten	
3.2. Bestedingen van de verworven gelden	
4. Communicatie	16
4.1. Communicatie met de doelgroepen	
4.2. Communicatie met subsidieontvangers	
4.3. Communicatiemiddelen	
4.4. Monitoring respons	
5. Organisatie MISSIO Nederland	20
6. MISSIO Internationaal	23
6.1. Organisatie van de Pauselijke Missiewerken	
6.2. Internationale Samenwerking	
7. Financiën	27
8. Toekomst	29
9. Verslag toezichthoudend orgaan	31
10. Verkorte verantwoordingsverklaring	32

VOORWOORD

Geachte dames en heren,

Op deze plaats wil ik allereerst mijn dank uitspreken aan allen die het afgelopen jaar hun betrokkenheid aan MISSIO hebben vorm gegeven in gebed en/of financiële ondersteuning. Mijn dank strekt zich ook uit naar de families van degenen die MISSIO in hun testament een legaat hebben toebedeeld. Door hun ondersteuning, in geestelijke en materiële zin, hebben bisdommen en parochies in de missiebisdommen hun pastorale werk kunnen doen ten dienste van vele kwetsbare kinderen, vrouwen en mannen.

Onze wereldkerk laat grote verschillen zien in ontwikkelingen. In Afrika en Azië groeit het aantal katholieke gelovigen. In de Westerse landen is sprake van een afname. Alarmerend is de situatie voor christenen in het Midden-Oosten, de bakermat van het christendom. Door aanvallen van moslimextremisten is het christendom in zwaar weer terecht gekomen en is er sprake van groot lijden onder de christelijke gelovigen.

Op de MISSIO Ontmoetingsdag in het kader van de Wereldmissiemaand maakten wij kennis met de Filippijnse katholieke gemeenschap hier in Nederland, in het bijzonder de gemeenschap van Rotterdam. De lezing van oud-missionaris Theo van Loon, die zelf meer dan 30 jaar in de Filippijnen heeft gewoond en gewerkt, was boeiend en actueel. We konden proeven (ook letterlijk van het heerlijke eten) van de Filippijnse manier van geloven door de zang en dans van de vrouwen en kinderen uit de gemeenschap van Rotterdam onder leiding van Grace Cabactulan.

Hier in ons eigen land hebben we te maken met fusies van parochies en kerksluitingen. Katholiek Nederland krimpt nog steeds. Dat heeft zijn directe invloed op bijvoorbeeld de collecteopbrengsten in de Wereldmissiemaand. Ook indirect zijn de gevolgen merkbaar. Door bezuinigingen bij de bisdommen en herverdeling van taken van de bisdomstaven is er niet altijd meer ruimte voor een aparte functionaris voor missiezaken. Samenwerking van de verschillende missieorganisaties is derhalve geboden.

Dit verslagjaar kregen wij verheugend nieuws uit Rome. De Congregatie voor de Evangelisatie van de Volkeren heeft mij herbenoemd tot Nationaal Directeur van Pauselijke Missiewerken Nederland voor een nieuwe periode van vijf jaar. De komende jaren zal MISSIO Nederland blijven zoeken naar vormen van samenwerking op nationaal en internationaal niveau. Samenwerking is immers een kernwaarde bij MISSIO / Pauselijke Missiewerken. Als solidariteitsfonds van de Rooms-katholieke Kerk brengen wij deze gedachte al bijna 200 jaar in praktijk. Samen met al onze donateurs en anderszins betrokkenen kunnen wij zo op een bescheiden wijze meewerken aan de komst van het Rijk Gods.

Eduard Kimman S.J.

Nationaal Directeur MISSIO / Pauselijke Missiewerken

Het jaar 2016 voor MISSIO in vogelvlucht

Kerk Wereldwijd

Het tijdschrift Kerk Wereldwijd is het belangrijkste communicatiemiddel van MISSIO om de missionaire gedachte te verspreiden. Het Duitse zusterschrift *Kontinente* vierde in 2016 zijn 50-jarig jubileum. Dit ging vergezeld van een 'relaunch' van het tijdschrift. Dat betekende onder andere een nieuwe layout, ook voor Kerk Wereldwijd. Eveneens bestond voor Kerk Wereldwijd de mogelijkheid als e-paper te verschijnen. Zo waren de uitgaven 1 (januari/februari), 5 (september/oktober) en 6 (november/december) ook online te lezen.

Herbenoeming Nationaal Directeur

Eduard Kimman S.J. is in 2016 door de Congregatie voor de Evangelisatie der Volkeren herbenoemd als Nationaal Directeur van MISSIO / Pauselijke Missiewerken voor een tweede periode van vijf jaar.

Nieuw keurmerk CBF

In 2016 is MISSIO / Pauselijke Missiewerken overgegaan van het oude keurmerk van het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving) naar het nieuwe keurmerk van het CBF: "Erkend Goed Doel". Op de feestelijke bijeenkomst van het CBF op 1 juli in Amsterdam werd het nieuwe certificaat uitgereikt.

Jaarverslag in verkorte versie

Evenals het jaar ervoor verscheen het jaarverslag over 2015 in een verkorte versie onder de titel 'Jaarbeeld 2015'. Op de voorzijde werd in een oogopslag duidelijk welke resultaten er behaald waren. Op de achterzijde werd korte uitleg bij de cijfers gegeven. Dit jaarbeeld is verstuurd naar verschillende doelgroepen en is op de website geplaatst. Dit past in het beleid van transparante communicatie naar onze donateurs.

Financieel

Financieel gezien was er in 2016 in zijn geheel sprake van een stijging aan inkomsten ten opzichte van het jaar daarvoor. Hoewel de totale opbrengsten van de vijf mailingacties gedaald zijn, was er een stijging te zien in de opbrengst van de collecten en de nalatenschappen.

Het kerkelijk landschap

De rooms-katholieke Kerk in Nederland krimpt nog steeds. Ook in 2016 waren er kerksluitingen en fusies van parochies. Deze ontwikkeling heeft zijn invloed op MISSIO, daar hier immers de traditionele achterban te vinden is. Deze ontwikkelingen vragen veel tijd en energie van parochianen, waardoor de aandacht voor missie in het gedrang komt. Voor de vele vrijwilligers van de MOV-groepen maakt dat hun werk niet eenvoudig. Door bezuinigingen bij de bisdommen en herverdeling van werkzaamheden van de bisdomstaf, neemt het aantal missiesecretarissen af.

1. MISSIO: SOLIDARITEIT MET PAROCHIES WERELDWIJD

'De pelgrimerende Kerk is krachtens haar natuur missionair, omdat zij volgens het plan van God de Vader haar oorsprong vindt in de zending van de Zoon en de zending van de Heilige Geest.' (*Vaticanum II, Ad Gentes 2*)

Met dit citaat uit het Decreet over de missieactiviteit van de Kerk (Ad Gentes) van het Tweede Vaticaans Concilie, beginnen de Internationale Statuten van de Pauselijke Missiewerken. MISSIO Nederland is onderdeel van de Pauselijke Missiewerken van de Rooms-Katholieke Kerk. De Pauselijke Missiewerken (Pontifical Missionary Societies) ressorteren onder de Congregatie voor de Evangelisatie der Volkeren.

1.1 Visie en Missie van MISSIO

Visie

In de voetsporen van Jezus de ander tegemoet gaan en samen zoeken naar wegen om Gods rijk van gerechtigheid, vrede en welzijn te bespoedigen.

Missie

MISSIO wil een brug zijn tussen parochies en bisdommen wereldwijd. Samen willen wij als gelijke partners werken aan een betere wereld, ons geloof met elkaar delen en in dialoog treden met andere godsdiensten en culturen.

Structurele hulp

MISSIO is onderdeel van de Wereldkerk en dat bepaalt de manier waarop hulp verleend wordt. MISSIO verleent structurele hulp en steunt slechts incidenteel kleine tijdelijke projecten. Immers als projectmedewerkers weer vertrokken zijn, is daar nog steeds de Kerk. Daarom helpt MISSIO de infrastructuur van de Kerk in de derde wereld te bouwen en verder te ontwikkelen. Dan kan de Kerk daar ter plaatse zelf de nood lenigen. Het is werk van de lange adem. Het gaat om investeren in de mensen die de Kerk vormen, in mensen die de geloofsgemeenschappen vormen en kunnen dragen. Zo ondersteunt MISSIO onder meer de opleiding van het kerkelijk kader.

Eigen kracht ontwikkelen

MISSIO maakt de plaatselijke kerken in de derde wereld sterk om zelf hun missie te gaan uitvoeren. Zij zijn zelf het beste in staat om te beoordelen waar nood is, waar behoefte aan is. Zij kennen de situatie en de mogelijkheden en onmogelijkheden ervan. MISSIO staat voor het ontwikkelen van de eigen krachten van de plaatselijke kerken.

Hoogtepunt van de ervaring Wereldkerk te zijn is de Wereldmissiemaand die elk jaar in oktober over de hele wereld in alle katholieke geloofsgemeenschappen gevierd wordt. Dit gelijktijdig vieren van dat wat ons samenbindt, namelijk het geloof in Jezus Christus, betekent een enorme kracht. De kracht van het geloof. Een kracht die verder reikt dan de eigen parochie, verder reikt dan ons eigen kleine Nederland.

1.2 Doelstelling

In de Internationale Statuten (nr.19) wordt als volgt gesproken over 'Het specifieke doel van de Pauselijke Missiewerken':

Naast veel vormen van dienst aan de missie, hebben de Pauselijke Missiewerken altijd als hun voornaamste doel gehad, het ondersteunen van evangelisatie in strikte zin.

Hoewel engagement op terreinen als ontwikkelingshulp en gezondheidszorg zeker niet uitgesloten wordt, is men van mening dat "de beste dienst die wij onze broeders en zusters kunnen bieden de evangelisatie is die hen in staat stelt zichzelf te verwerkelijken als kind van

God, hen bevrijdt van de onrechtvaardigheden en integraal vooruit helpt.” (citaat afkomstig uit de encycliek *Redemptoris Missio* 58).

Door een solidariteitsfonds geven de Pauselijke Missiewerken prioriteit aan het helpen van die kerken in moeilijke situaties en met grote noden. Op een respectvolle manier helpen zij hen hun fundamentele pastorale en missionaire noden te overkomen in het zicht van hun geleidelijke autonomie, en hen in een zodanige positie te brengen dat zij op hun beurt tegemoet kunnen komen aan de noden van anderen. (*Redemptoris Missio* 85)

MISSIO / Pauselijke Missiewerken Nederland heeft deze doelstelling als volgt in twee hoofdtaken verwoord:

- het bevorderen van een missionair bewustzijn onder de katholieke gelovigen in Nederland.
- het financieel ondersteunen van armlastige parochies en bisdommen in de derde wereld.

1.3 Doelgroepen

MISSIO richt zich in eerste instantie op de katholieke geloofsgemeenschap, de parochies. Het zijn vooral de kerkgangers die zich aangesproken voelen door de doelstellingen van MISSIO. In de katholieke geloofsgemeenschap zijn ook groepen die als intermediair voor MISSIO optreden zoals missiesecretarissen, MOV-groepen (Missie Ontwikkeling en Vrede), parochiële contactpersonen, en zelateurs.

Sinds vele jaren mag MISSIO ook rekenen op particulieren en stichtingen die in lijn van de doelstellingen, het werk van MISSIO mede mogelijk maken.

1.4 Uniek in Nederland

MISSIO is een wereldwijde missionaire organisatie, zoals er vele zijn binnen de Rooms-Katholieke Kerk. MISSIO onderscheidt zich van andere missionaire organisaties door haar directe betrokkenheid met de bisdommen en hun pastorale en sociale activiteiten. MISSIO is dus geen ontwikkelingsorganisatie of hulpverleningsorganisatie, zoals er in Nederland vele actief zijn.

MISSIO ondersteunt de katholieke kerken in de Derde Wereld. Gelden worden uit de hele wereld ingezameld en verdeeld op basis van behoefte. MISSIO maakt deel uit van de wereldkerk en maakt gebruik van het netwerk van bisdommen en parochies over de hele wereld. Met name in landen met een zwakke sociaal-economische structuur komen de gelden toch bij de juiste mensen terecht.

De SWOT-analyse op de volgende bladzijde laat zien waar de sterke en zwakke kanten van MISSIO Nederland liggen.

SWOT-analyse MISSIO Nederland

STERKTES <ul style="list-style-type: none">• solidariteitsgedachte• onafhankelijk van overheidssubsidies• kleine staf en korte lijnen• wereldwijd informeel netwerk van bisdommen en parochies• kerkelijke inbedding	ZWAKTES <ul style="list-style-type: none">• geringe naamsbekendheid• afhankelijk van donateurs• kleine staf• relatiebeheer met parochies en pastores
KANSEN <ul style="list-style-type: none">• positief imago kerk als hulpverleningsinstantie• vergroten naamsbekendheid• aanboren nieuwe doelgroepen / vergroten van achterban• pauselijke signatuur kan zorgen voor makkelijke ingang bij traditionele achterban	BEDREIGINGEN <ul style="list-style-type: none">• reputatie Goede Doelen organisaties• te veel Goede Doelen• dalende lijn donateurs• voortgaande afname kerkbetrokken katholieken• kleine 'speler' op terrein van katholieke hulporganisaties

2. MISSIONAIR BEWUSTZIJN

De eerste taak voor MISSIO is het bevorderen van een missionair bewustzijn bij de gelovigen. Om deze taak uit te voeren organiseert MISSIO de Wereldmissiemaand in oktober, is MISSIO actief op het internet en publiceert MISSIO een tijdschrift.

2.1 Wereldmissiemaand: Steun parochies wereldwijd

In de Wereldmissiemaand, die elk jaar in oktober valt, is er aandacht voor de Missie in de gehele Katholieke Kerk. In die maand vallen de Wereldmissiedag van de kinderen en Missiezondag. Daar omheen zijn diverse activiteiten mogelijk, zowel op landelijk (MISSIO) niveau als meer regionaal (per bisdom) en/of plaatselijk (parochie).

Missiezondag werd in 2016 in de hele Kerk op 23 oktober gevierd. Missiezondag is een belangrijke dag voor MISSIO, omdat er dan in alle parochies een landelijke collecte voor de missie is. Wereldmissiemaand bevordert het missionair bewustzijn onder katholieke gelovigen. Het begrip 'wereldkerk' blijft voor veel mensen abstract en ver weg. Daarom kiest MISSIO elk jaar een bepaald land of deel van een land en laat zien hoe gelovigen daar leven, hun geloof vorm geven, waar ze inspiratie vandaan halen, waar problemen liggen en waar MISSIO hen kan ondersteunen. In 2016 werd speciale aandacht besteed aan de katholieke kerk in de Filippijnen.

Vanuit het oogpunt van kostenbesparing wordt de laatste jaren steeds meer gebruik gemaakt van de campagnematerialen van MISSIO-bureaus uit de ons omringende landen. Het materiaal van de Duitstalige MISSIO's, zoals Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland, sluit inhoudelijk goed aan bij MISSIO Nederland. Het materiaal wordt vertaald en bewerkt voor de Nederlandse situatie. In 2016 is gebruik gemaakt van materialen van MISSIO Aken.

De evaluatie van de Wereldmissiemaand, zowel inhoudelijk als financieel, vindt plaats in de eerste of tweede vergadering van Bestuur en Algemene Raad na oktober. Uit de evaluatie worden conclusies getrokken voor de Wereldmissiemaand van het volgende jaar. Zo is onder meer geconcludeerd dat de ontmoetingsdag gecontinueerd moet worden. De meeste materialen blijven gehandhaafd, zij het in een aangepaste oplage.

Materialen

Om mensen attent te maken op Missiezondag en Wereldmissiedag van de kinderen verspreidt MISSIO elk jaar informatie over het land dat centraal staat. Medio augustus wordt het materiaal kosteloos toegestuurd in een zogeheten zichtzending, aan onder andere: parochies, pastorale teams, identiteitsbegeleiders op scholen en instellingen. De zichtzending is verstuurd naar 4.511 adressen. In 2015 ging de zichtzending naar 4.768 adressen. Een overzicht van de aantallen per onderdeel vindt u in tabel 1. Het totaal aantal bijbestellingen is iets omhoog gegaan in vergelijking met het voorgaande jaar: 246 in 2016 en 241 in 2015. Van de 246 bestellingen werden er 130 via de website gedaan, 104 via de bestelkaart en 12 telefonisch.

Tabel 1: Aantallen van de materialen

MATERIAAL	Verspreid 2016	Oplage 2016	Verspreid 2015	Oplage 2015
Poster	5.297	5.600	5.470	6.200
Liturgie Missiezondag	134	175	133	250
Liturgie Kinderen	65	100	80	150
Spaarzakje	15.193	20.000	16.768	26.000
Bladwijzer	19.924	24.000	21.144	26.000
Kinderkrant	7.402	10.000	8.080	13.000
Infofolder	24.463	25.000	22.045	37.000
Introductie- artikel (alleen zichtzending)	4.511	4.800	4.768	5.000
Kaartenset	n.v.t	n.v.t.	1.000	1.000
Tijdschrift Kerk Wereldwijd	745		581	

Ontmoetingsdag op 1 oktober

De jaarlijkse ontmoetingsdag in het kader van de Wereldmissiemaand vond dit jaar plaats op zaterdag 1 oktober in Utrecht. De hoofdspreker op de bijeenkomst was Theo van Loon, oud-missionaris in de Filippijnen. De Filippijnse Katholieke Gemeenschap van Rotterdam (FCCR) verzorgde zang en dans onder leiding van Grace Cabactulan op de dag en nam ook een workshop voor haar rekening.

Er waren ruim 70 belangstellenden.

Wereldmissiedag van de kinderen

Het eerste weekend van oktober, dit verslagjaar 1 en 2 oktober, wordt in Nederland Wereldmissiedag van de kinderen gevierd. Dan wordt door kinderen geld ingezameld, dit jaar voor de kinderen in de Filippijnen.

Er was een Kinderkrant voor kinderen in de parochies en (in tweede instantie) basisscholen. Het was een krant met foto's en korte teksten over Wereldmissiedag en projecten voor kinderen in de Filippijnen. De kinderkrant kon ook gedownload worden van de website. De brochure met liturgiesuggesties voor een gezinsviering en een kinderwoorddienst was ook dit jaar te downloaden van de website. Op de website missiokids.nl was tevens extra informatie en materiaal te vinden.

2.2 Internet

Het internet is een belangrijk medium voor MISSIO bij het bevorderen van een missionair bewustzijn onder de katholieke gelovigen. MISSIO heeft twee websites, één voor volwassenen en één voor kinderen. De algemene website noteerde 5.945 zogeheten sessies van 4.534 gebruikers. Er is sprake van een piek in oktober. Deze aantallen betekenen een kleine afname ten opzichte van het jaar ervoor (respectievelijk 6.132 en 4.823). 74,9% zijn nieuwe bezoekers en 25,1% zijn terugkerende bezoekers.

De website voor de kinderen, [missiokids](http://missiokids.nl), laat hogere cijfers zien. Hier is sprake van een duidelijke toename ten opzichte van het vorige jaar: 29.852 sessies (in 2015: 26.166) van 26.352 gebruikers (in 2015: 23.423). 88% zijn nieuwe bezoekers en 12% zijn terugkerende bezoekers. De bezoeken zijn evenwichtig over het jaar verspreid, alleen in de zomermaanden (vakantie) zijn er minder bezoekers.

Er is een verschuiving te zien in het soort apparaat dat gebruikt wordt om de website te bekijken. Voor de algemene website zijn de cijfers als volgt: in 2016 gebruikte 82,99% een desktop (in 2015 was dat 87,92%). Een tablet werd door 8,60% van de bezoekers gebruikt en een mobiel door 8,41% (in 2015 was dat respectievelijk 7,0% en 5,09%).

Voor de website missiokids zijn de cijfers als volgt (tussen haakjes de percentages van 2015): desktop 65,7% (68,36%), tablet 11,82% (12,56%), mobiel 22,48% (19,09%).

Website MISSIO (www.missio.nl)

De nieuwsberichten op de homepage worden regelmatig vervangen. Deze nieuwsberichten hebben niet als doel om heel actueel op de wereldgebeurtenissen in te spelen. Het betreft nieuws en wetenswaardigheden uit de missionaire wereld en informatie over de eigen organisatie.

De digitale nieuwsbrief van MISSIO wordt naar ongeveer 2.000 adressen verstuurd. In 2016 is de nieuwsbrief 8 keer verschenen, in januari, april, juni (2x), juli, september (2x) en oktober. De berichten in de nieuwsbrief betreffen een min of meer actuele gebeurtenis met betrekking tot christenen / katholieken in de derde wereld, een project van MISSIO en nieuws van MISSIO Nederland en/of Internationaal. De digitale nieuwsbrieven van april, juni (1x), juli, september (2x) en oktober waren geheel of gedeeltelijk gewijd aan de Wereldmissiemaand.

Website Kinderen (www.missiokids.nl)

MISSIO wil met behulp van deze website bij kinderen in de leeftijd van 6 tot en met 12 jaar een missionair bewustzijn bevorderen en sociaal engagement stimuleren. Op de website is informatie te vinden over landen, over de wereldreligies, hun rituelen en feesten. Er staan verhalen op, boeken- en filmtips. Omdat MISSIO een katholieke organisatie is, is er vooral veel aandacht voor het christendom.

2.3 Kerk Wereldwijd

Kerk Wereldwijd is het blad van MISSIO voor missie en dialoog in Nederland.

MISSIO werkt hierin samen met de uitgever van het blad *Kontinente* van MISSIO Aken.

Elke twee maanden verschijnt een nummer met daarin twee reportages over mensen in de wereld, artikelen rondom een bepaald thema, nieuwsberichten, wetenswaardigheden, beeldmeditaties. Het aantal abonnees bedraagt per 31 december 2.324 (in 2015: 2.531).

In het kader van het 50-jarig jubileum van *Kontinente* kon MISSIO dit jaar kosteloos drie keer een zogeheten e-paper uitgeven. De gehele uitgave van Kerk Wereldwijd was ook online op de website te lezen. Dit e-paper is verschenen bij nummer 1 (januari/februari), nummer 5 (september/oktober) en nummer 6 (november/december). Nummer 1 is 852 keer bezocht, nummer 5: 88 keer en voor nummer 6 zijn helaas geen gegevens beschikbaar. Voor het e-paper van nummer 1 is uitgebreid promotie gemaakt. Voor de andere twee uitgaven minder.

Met ingang van de jaargang 2016 is *Kontinente* overgestapt naar een ander layout-bureau. Naast een nieuwe layout van Kerk Wereldwijd, heeft dit ook geleid tot een besparing van de kosten.

Er zijn dit jaar geen acties gevoerd om nieuwe abonnees te werven. Het aantal nieuwe abonnees bedroeg in 2016: 21.

Dit verslagjaar is Kerk Wereldwijd vier keer meegestuurd met het blad Jezuiten. Het doel hiervan was op de eerste plaats een bredere verspreiding en grotere naamsbekendheid. De extra kosten hiervan worden gedragen door de jezuiten. De oplagecijfers liepen daarom per nummer uiteen, zoals onderstaande tabel laat zien.

Tabel 2: Oplage Kerk Wereldwijd 2016

Uitgave	Oplage	Bijzonderheden
1 januari/februari	2.660	
2 maart/april	4.400	1.600 ex. voor jezuiten
3 mei/juni	4.250	1.600 ex. voor jezuiten
4 juli/augustus	2.700	
5 september/oktober	5.100	1.600 ex. voor jezuiten en extra voor missio vanwege wmm
6 november/december	4.200	1.600 ex. voor jezuiten

Uit reacties die de redactie van het blad krijgt, blijkt een grote betrokkenheid bij MISSIO en missie. Het blad wordt vaak doorgegeven aan anderen. Lezers reageren met name op de reportages in het tijdschrift. Men is er zelf geweest of kent de geportretteerde personen. Vaak worden dan extra exemplaren aangevraagd.

3. FONDSENWERVING

De tweede grote taak van MISSIO is het financieel ondersteunen van armlastige parochies en bisdommen in de derde wereld. Om deze taak te kunnen uitvoeren, werft MISSIO fondsen.

3.1 Inkomsten

MISSIO ontvangt inkomsten uit:

- collectes
- donaties en giften
- nalatenschappen

In 2016 heeft MISSIO in totaal € 1.631.241 aan inkomsten uit eigen fondsenwerving ontvangen. Ten opzichte van het jaar daarvoor betekent dat een stijging van € 464.035 (in 2015 was het € 1.167.206).

Collectes

1. Wereldkerkbijdrage

Van oudsher gaan vrijwilligers, 34 zelatrices en hun medewerkers, jaarlijks met een kwitantie bij leden van de parochie langs voor een bijdrage voor de missie (de wereldkerk). Zowel de zelatrices als de kwitantieleden zijn op leeftijd. Nieuwe zelatrices en kwitantieleden dienen zich nauwelijks aan. Deze vorm van fondsenwerving is van aflopende aard. Wanneer een zelatrice stopt, wordt aan de kwitantieleden gevraagd over te gaan op automatische incasso. In 2016 ontving MISSIO € 5.708; een daling van € 1.001 ten opzichte van 2015 (€ 6.709).

2. Kerkcollectes

a. Missiezondag

Op de voorlaatste zondag van de maand oktober (Missiezondag) wordt een landelijke collecte gehouden voor de ondersteuning van armlastige parochies in de derde wereld. Elk jaar worden enkele parochies in een bepaald land centraal gesteld in de campagne. In 2016 was dat de kerk in de Filippijnen. De opbrengst van de Missiezondag bedroeg € 162.669. Dit betekent een stijging van bijna € 30.000 ten opzichte van 2015, toen de opbrengst € 133.001 bedroeg.

b. Wereldmissiedag van de kinderen

Op de eerste zondag van oktober wordt gecollecteerd voor het kinderfonds van de Pauselijke Missiewerken. Wereldmissiedag van de kinderen wordt gevierd om solidariteit tussen kinderen wereldwijd te bevorderen. Over de hele wereld zamelen kinderen geld in ten behoeve van kinderen elders in de wereldkerk. MISSIO geeft speciale spaarzakjes voor de kinderen uit, die besteld worden door parochies en basisscholen. Behalve via de parochie kunnen kinderen zo ook via de school sparen. In 2016 ontving MISSIO € 29.788 tegen € 37.300 in 2015, een daling van € 7.512.

MISSIO staat op het collecterooster van de RK Kerk in Nederland. Dit rooster wordt opgesteld door de bisschoppenconferentie. De collecte voor MISSIO is een zogeheten verplichte collecte voor de parochies. Dat wil zeggen dat het totale opgehaalde bedrag aan MISSIO moet worden afgedragen.

Daling dan wel stijging van de collecte op Missiezondag en van de collecte op Wereldmissiedag van de kinderen is niet altijd door MISSIO te beïnvloeden. Afnemend

kerkbezoek, samenvoeging en fusie van parochies zijn ontwikkelingen binnen kerkelijk Nederland die invloed hebben op de collecteopbrengst.

Donaties en giften

1. Mailingacties

Vijf maal per jaar voert MISSIO een gerichte actie naar haar donateurs toe waarin ze vraagt om financiële bijdragen voor haar werk. In de donateurskrant MISSIO Berichten, die naar alle donateurs verstuurd wordt, wordt beschreven waarvoor de benodigde gelden bestemd zijn.

In februari wordt de voorjaarsactie gehouden. Hierin wordt financiële steun gevraagd voor diverse aspecten van het kerkelijk werk.

In april verschijnt MISSIO Berichten met het oog op Roepingenzondag. MISSIO vraagt mensen om hun gebed en financiële steun voor de opleiding van studenten in de derde wereld die priester willen worden. Ook worden met deze actie opleidingen voor religieuzen, catechisten en parochievrijwilligers ondersteund.

De zomeractie die in juli gehouden wordt, is geheel gewijd aan ondersteuning van kinderen. Met name aan de meest kwetsbare kinderen in de derde wereld wordt aandacht besteed en aan het werk van (meestal) religieuzen die zich inzetten om deze kinderen een menswaardige toekomst te bieden.

In oktober staat MISSIO Berichten in het teken van de Wereldmissiemaand. Dit jaar werd het pastorale werk van de kerk en de religieuzen in de Filippijnen gepresenteerd.

In december is er de kerstactie. Net als de voorjaarsactie wordt in deze actie financiële steun gevraagd voor diverse aspecten van het pastorale werk.

Tabel 3: Totaalopbrengsten van de mailingacties

	2016	2015
Voorjaarsactie	49.903	52.890
Roepingenzondag	60.150	56.508
Zomeractie Kinderkans	39.756	49.663
Wereldmissiemaand	90.662	117.882
Kerstactie	40.761	43.906
TOTAAL	281.232	320.849

Monitoring

MISSIO monitort de uitkomsten van haar mailingacties nauwgezet. Zes weken na het versturen wordt een overzicht gemaakt van de opbrengsten van dat moment. In de onderstaande tabel is het overzicht van 2016 te zien. Deze cijfers kunnen afwijken van bovenstaande totaalcijfers, omdat er na die zes weken ook nog donaties binnenkomen.

Tabel 4: Respons op de vijf mailingacties na zes weken

	Voorjaar	Roepingenzondag	Zomeractie	Wereldmissiemaand	Kerstactie
Totaal uit	6.528	8.416	6.377	10.561	5.808
Totaal in	1.423	1.366	939	1.881	1.369
Bedrag	€ 30.860,24	€ 38.243,66	€ 21.598,78	€ 65.900,39	€ 37.451,07
Gemid. gift	€ 21,69	€ 28,00	€ 23,00	€ 35,03	€ 27,36

De totale opbrengsten van de mailingacties zijn in vergelijking met het jaar ervoor gedaald. Dit komt vooral door de lagere opbrengst van de mailing van Wereldmissiemaand en de zomeractie.

Het donateursbestand van MISSIO vergrijst. In 2016 is het donateursbestand met 433 mensen afgenomen. In onderstaande tabel wordt een en ander gespecificeerd. Het aantal nieuwe donateurs bedroeg 90.

In 2016 had MISSIO in totaal 11.365 geregistreerde donateurs.

Tabel 5: afname donateurs

Afname Donateurs	2016	2015
Opzeggingen	210	212
Overleden	183	248
Verhuisd (zonder nieuw adres)	40	64
TOTAAL	433	524

2. Studiebijdragen

MISSIO werft onder de titel 'Steun een student' donateurs die een priesterstudent in de derde wereld willen sponsoren. Jonge mannen die zich geroepen voelen tot het priesterschap en daar graag voor opgeleid willen worden, ontbreekt het aan geld voor hun studie aan een seminarie. Er is een speciale groep donateurs, sponsors geheten, die deze studenten financieel ondersteunt.

MISSIO faciliteert deze sponsors door het onderhouden van contacten met de betreffende seminaries. Voor de sponsor bestaat de mogelijkheid om persoonlijke correspondentie met de student te onderhouden. Gedurende vier jaar steunt men een student, tot aan zijn priesterwijding.

Het aantal persoonlijke sponsors is 68. Daarnaast zijn er 88 collectieve sponsors die in het algemeen een bijdrage geven voor de opleiding van priesterstudenten. Aan studiebijdragen ontving MISSIO dit jaar € 60.148 (tegen € 63.527 in 2015). MISSIO ondersteunt priesterstudenten in onder andere Kenia, India, Sri Lanka en Indonesië. Het aantal individuele sponsors is afgenomen met 4 personen, het aantal collectieve sponsors is afgenomen met 7 personen ten opzichte van het jaar ervoor. De opbrengst is licht gedaald.

3. Giften en schenkingen

Jaarlijks mag MISSIO rekenen op bijdragen van mensen en organisaties (kloosters) die een algemene bijdrage geven voor het werk van MISSIO. De opbrengst bedroeg € 153.329 in 2016 tegen € 123.124 in 2015. Deze giften zijn niet structureel en kunnen derhalve per jaar fluctueren.

Nalatenschappen

MISSIO ontvangt een deel van haar inkomsten uit nalatenschappen. In 2016 bedroegen de inkomsten € 938.367, bijna een verdubbeling ten opzichte van 2015 (€ 482.696).

Om meer mensen te wijzen op de mogelijkheid om geld na te laten aan MISSIO, is in de vijf MISSIO Berichten een specifieke tekst daarover standaard opgenomen.

3.2 Bestedingen van de verworven gelden

Betalingen aan Rome

Over 2016 zal MISSIO Nederland het volgende bijdragen:

Geloofsverbreiding	€ 574.773
St. Petrus Apostelwerk	€ 387.534
Kinderfonds	€ 125.921

De totale afdracht via de Pauselijke Missiewerken te Rome bedraagt € 1.088.228. Dit betekent een stijging van € 158.153 ten opzichte van 2015. Toen kon MISSIO Nederland een bedrag van € 930.075 afdragen aan de bisdommen en parochies in de derde wereld, via de Pauselijke Missiewerken te Rome. Hoe en aan welke landen / projecten deze gelden van 2016 besteed worden, wordt in mei 2017 besloten.

De gelden van 2015 zijn in het verslagjaar 2016 besteed aan seminaries en opleidingen van novicen in onder andere India, Indonesië, Sri Lanka, Maleisië, Pakistan, Rwanda en Ivoorkust. Verder is er subsidie verstrekt aan bisdommen in Pakistan onder meer voor het bouwen van kerken, kapellen en parochiecentra. Het geld van het kinderfonds is besteed aan diverse projecten in onder andere Zuid-Afrika, Oeganda, Venezuela, Pakistan en Burkina Faso.

Een overzicht van alle bestedingen en de specifieke bedragen staat vermeld in de jaarrekening 2016.

Over de werkwijze van de internationale organisatie kunt u meer lezen in hoofdstuk 6 van dit jaarverslag, 'MISSIO Internationaal'.

Incidentele projecten

MISSIO ontvangt geregeld verzoeken voor financiële ondersteuning. Vanwege de internationale samenwerking kan MISSIO slechts incidenteel op deze verzoeken ingaan. Om voor subsidie in aanmerking te komen moet men aan bepaalde voorwaarden voldoen. De verzoeken worden onder supervisie van de nationaal directeur besproken en beoordeeld.

In 2016 heeft MISSIO de volgende projecten rechtstreeks ondersteund:

- Onderwijssteun aan kinderen in vluchtelingenkamp, Juba, Zuid-Soedan (€ 8.000)
- Mobiel onderwijs voor kinderen, Phnom Penh, Cambodja (€ 3.000)
- Tegengaan van kinderarbeid, Dar-es-Salaam, Tanzania (€ 8.000)
- Bijdrage gezinscentrum Tuluyan, Manila, Filippijnen (€ 5.000)
- Ondersteuning werk pater Patricio, Navotas, Manila, Filippijnen (€ 5.000)
- Bijdrage Silsilah-beweging (vrede en dialoog), Zamboanga, Filippijnen (€ 5.000)

4. COMMUNICATIE

Een goede naamsbekendheid van de organisatie is een belangrijke voorwaarde voor MISSIO om haar opdrachten succesvol te kunnen uitvoeren. Dit geldt zowel voor het bevorderen van een missionair bewustzijn als ook voor de fondsenwerving. Potentiële gevers moeten weten wat MISSIO is, waar ze voor staat en wat MISSIO concreet doet. Veel oudere katholieken weten de missiegedachte en de Pauselijke Missiewerken wel te plaatsen, maar voor jongere generaties is dit moeilijker. De naamsbekendheid blijft een voortdurend aandachtspunt voor MISSIO.

Visueel laat MISSIO in alle publicaties de regenboog zien. De regenboog verwijst naar het verbond tussen God en de mensen (Genesis 9,12 e.v.) en laat daarmee de inspiratiebron van MISSIO naar voren komen.

4.1 Communicatie met de doelgroepen

Donateurs

MISSIO heeft 11.365 donateurs. Zij krijgen vijf maal per jaar de donateurskrant toegestuurd, MISSIO Berichten. Daarin worden projecten beschreven die MISSIO wil steunen en waarvoor ze geld vraagt aan haar donateurs. Ook worden berichten van eerdere projecten en ontvangen gelden in de MISSIO Berichten opgenomen.

Ook via de website www.missio.nl ontvangen donateurs informatie over MISSIO en belangwekkende onderwerpen. De digitale nieuwsbrief van MISSIO wordt naar ongeveer 2.000 adressen verstuurd. In 2016 is de nieuwsbrief 8 keer verschenen, in januari, april, juni (2x), juli, september (2x) en oktober.

Sponsors van priesterstudenten

Er is een speciale groep donateurs die een of meerdere priesterstudenten financieel ondersteunt. MISSIO onderhoudt de contacten met de betreffende seminaries. Voor de sponsor bestaat de mogelijkheid om persoonlijke correspondentie met de student te onderhouden. Een maal per jaar ontvangen de sponsors een kort verslag over het seminarie waar hun student studeert.

Pastores

Pastores en pastoraal werkenden zijn de belangrijkste intermediairs richting gelovigen, zijnde hun parochianen. Aan de pastores vraagt MISSIO jaarlijks aandacht te schenken aan de Wereldmissiemaand en een collecte te houden op Missiezondag voor de wereldkerk en een collecte voor de Wereldmissiedag van de kinderen.

Parochiële Contactpersonen

Door het verdwijnen van veel MOV-groepen in parochies mist MISSIO als het ware ambassadeurs van het gedachtegoed van MISSIO. Daarom werft MISSIO sinds enkele jaren contactpersonen per parochie, om zo een vast aanspreekpunt te hebben. Deze persoon kan er zorg voor dragen dat de materialen van MISSIO bij de juiste personen terecht komen en aandacht vragen voor acties van MISSIO.

Om de band met de parochiële contactpersonen te onderhouden, organiseert MISSIO jaarlijks een ontmoetingsdag in het kader van de Wereldmissiemaand. In 2016 was dat zaterdag 1 oktober. In 2016 telde MISSIO 540 parochiële contactpersonen.

Missiesecretarissen

De personen die als missiesecretaris zijn aangesteld in een bisdom zijn eveneens belangrijke intermediairs in het bevorderen van het gedachtegoed van MISSIO. Enkele missiesecretarissen maakten in 2016 deel uit van de Algemene Raad van MISSIO.

Zelatrices

Van oudsher gaan zelatrices en hun medewerkers in hun parochie bij mensen langs die zich daarvoor hebben aangemeld voor het innen van een bijdrage voor de wereldkerk. Het aantal zelatrices neemt af vanwege hun hoge leeftijd. Ook het aantal kwitantieleden neemt af. Nieuwe contribuanten en zelatrices zijn nauwelijks nog te vinden. Het is een vorm van doneren die vooral vroeger populair was. MISSIO zet geen beleid meer uit om nieuwe zelatrices te werven. Wanneer een zelatrice stopt, wordt aan de kwitantieleden gevraagd over te gaan op automatische incasso.

MISSIO is de zelatrices zeer erkentelijk voor het vele werk en de inspanningen die zij verrichten. Deze mensen zijn vaak de stille vrijwilligers die al vele jaren in alle onopvallendheid hun steentje bijdragen.

Overige

Op de Dag van de Caritas van het bisdom Haarlem-Amsterdam op 28 mei te Heiloo heeft de bureaucoördinator een presentatie over MISSIO gegeven.

Op de bijeenkomst van de Living Rosary op 8 oktober te Rotterdam, georganiseerd door de Filippijnse Katholieke Gemeenschap (FCCR), heeft de bureaucoördinator een presentatie over MISSIO gegeven in het Engels.

4.2 Communicatie met subsidieontvangers

Communicatie met de subsidieontvangers gebeurt grotendeels via de Congregatie voor de Evangelisatie der Volkeren in Rome.

Met betrekking tot de financiële communicatie is er rechtstreeks contact tussen MISSIO Nederland en de betreffende nuntiatuur van het land dat de subsidie ontvangt. MISSIO Nederland ontvangt meestal een kopie van de rapportages die door de subsidieontvangers naar Rome worden gestuurd. Ook in 2016 ontving MISSIO diverse verslagen en dankbrieven. Door de werkwijze van de Pauselijke Missiewerken (zie ook hoofdstuk 6) gaat het om rapportages van projecten die MISSIO Nederland in 2015 financieel gesteund heeft, met het geld dat in 2014 is ingezameld.

Van de projecten die MISSIO Nederland in het verslagjaar 2016 heeft gesteund (zie 3.2. Bestedingen van de verworven gelden, pagina 15), zijn nog geen rapportages ontvangen.

Met de mensen van projecten die MISSIO rechtstreeks kan ondersteunen is er persoonlijk contact. MISSIO steunt enkele projecten ook jaren achtereen. Dat zorgt voor continuïteit en vergroot ook de betrouwbaarheid en transparantie. De subsidieontvangers wordt gevraagd om een inhoudelijke en financiële rapportage van het project. Hoewel nog niet iedereen zich daaraan houdt, ontvangt MISSIO van steeds meer subsidieontvangers een verslag met foto's. Deze informatie kan MISSIO vervolgens weer met haar donateurs delen, meestal via de MISSIO Berichten en/of de website.

4.3 Communicatiemiddelen

MISSIO maakt in haar communicatie gebruik van printmedia en digitale media.

Printmedia

Kerk Wereldwijd

Het tijdschrift Kerk Wereldwijd is het belangrijkste communicatiemiddel en visitekaartje van MISSIO. Het is van belang voor de naamsbekendheid en meer nog voor de bevordering van het missionaire bewustzijn onder de katholieke gelovigen. Vanwege deze belangen en de doelgroep zal MISSIO de uitgave van het tijdschrift continueren.

In 2016 is de samenwerking met de jezuïeten gecontinueerd en werd Kerk Wereldwijd vier keer aan de ontvangers van het blad 'Jezuïeten' toegestuurd, tezamen met hun eigen tijdschrift. Het doel hiervan is het vergroten van de naamsbekendheid van zowel het

tijdschrift als van MISSIO. De ervaringen zijn positief en het zal ook in 2017 gecontinueerd worden. De extra (druk)kosten worden gedragen door de jezuïeten.

MISSIO Berichten

De donateurskrant verschijnt vijf maal per jaar en wordt naar de vaste donateurs van MISSIO verstuurd. Deze krant vervult een belangrijke rol in de tweede opdracht van MISSIO, nl. fondsenwerving. Deze vorm van direct-mail blijft effectief. De krant wordt in zijn geheel ook op de website geplaatst.

Verslag seminaries

Een verslag van het wel en wee van de seminaries en hun studenten wordt een maal per jaar verstuurd aan de specifieke doelgroep van de donateurs die meedoen aan het sponsorprogramma van MISSIO.

Advertentiebeleid

MISSIO adverteert gedurende het jaar in zeer beperkte mate in gedrukte media. De kosten zijn, zeker in verhouding tot de opbrengsten aan nieuwe donateurs of abonnees voor Kerk Wereldwijd, te hoog. Met name in de Wereldmissiemaand wordt in beperkte mate in gedrukte media geadverteerd.

Zo is in 2016 vier weken lang (de hele maand oktober) een advertentie op de voorpagina van *Katholiek Nieuwsblad* geplaatst. Gedurende diezelfde periode is een banner geplaatst op hun website. Ook op de website katholiek.nl is in de maand oktober geadverteerd met een banner.

In 2016 heeft MISSIO een advertentie geplaatst in de Pius Almanak van 2017. Kleinere vermeldingen heeft MISSIO in o.a. de Notarisagenda en de Goede Doelen Gids, soms gecombineerd met de betreffende website.

Digitale media

Gezien de achterban van MISSIO, voornamelijk oudere katholieken, gebruikt MISSIO de digitale communicatiemiddelen over het algemeen naast de printmedia. Slechts enkele communicatieuitingen zijn exclusief digitaal. Op verzoek wordt echter wel een geprint exemplaar van een en ander toegestuurd.

Het persbericht voor de Wereldmissiemaand en het artikel ter overname in parochiebladen zijn alleen digitaal beschikbaar. Het wordt aan diverse adressen per e-mail toegestuurd en is te downloaden van de website.

Ook het jaarverslag en de jaarrekening zijn alleen digitaal beschikbaar via de website.

Website

De twee websites van MISSIO zijn gericht op verschillende doelgroepen, volwassenen en kinderen. De website voor de kinderen is gericht op het bevorderen van een missionair bewustzijn. De website voor de volwassenen richt zich daarnaast ook op fondsenwerving. Zo bestaat de mogelijkheid tot online doneren.

Digitale Nieuwsbrief

In de digitale nieuwsbrief worden adressanten geattendeerd op nieuwe berichten op de website.

YouTube

MISSIO Nederland heeft een eigen kanaal op YouTube: www.youtube.com/missionenederland. Hierop zijn onder meer enkele videofilms van de missiokids-website te zien en de videofilm over de kerk in Suriname. Ook vindt men er twee films over de christenen in Pakistan.

Social Media

MISSIO Nederland is niet actief op de sociale media, zoals Facebook en Twitter. Gezien haar achterban is dit voor MISSIO geen prioriteit.

4.4 Monitoring respons

Uiteraard is het belangrijk om te meten hoe al deze vormen van communicatie ontvangen worden door de adressanten. Met betrekking tot de taak van de fondsenwerving geven objectieve cijfers een beeld (zie hoofdstuk 3 van dit jaarverslag). Het gaat dan om het meten van een toe- of afname van het aantal donateurs en de hoogte van de giften.

Met betrekking tot de andere taak van MISSIO, het bevorderen van een missionair bewustzijn, ligt de zaak gecompliceerder. Hoe kun je betrokkenheid of een missionair bewustzijn meten? Een toename van bijvoorbeeld het aantal abonnees van Kerk Wereldwijd hoeft niet te betekenen dat de betrokkenheid bij missie groter is geworden. Ook het aantal mensen dat zich in de parochies inzet voor missie, zegt niet alles. Het zijn graadmeters, maar ze vertellen niet het hele verhaal. Van oudsher en nog steeds zijn de twee pijlers van MISSIO: gebed en financiële steun. De kracht van het gebed is iets dat niet in cijfers te vangen is.

De cijfers die gemeten worden, zijn echter wel indicatoren en worden waar mogelijk gemonitord. Zo is bijvoorbeeld het aantal bestellers van de materialen voor de Wereldmissiemaand een belangrijke aanwijzing voor de behoefte aan ondersteunend materiaal. Voor zover mogelijk wordt bijgehouden hoe vaak en door wie het persbericht en andere informatie over de Wereldmissiemaand overgenomen wordt door de adressanten. Dit jaar was de aandacht in bisdombladen en op de bisdomwebsites zeer gering.

De digitale nieuwsbrief wordt eveneens gemonitord. In de onderstaande tabel is een overzicht van alle verstuurd nieuwsbrieven van 2016 en de mate van ontvangst te zien.

Tabel 6: Ontvangst digitale nieuwsbrief

Datum	Aantal adressen	Open Rate
13 januari	2.070	37,54 %
12 april	2.041	34,30 %
22 juni	2.023	28,57 %
30 juni	2.015	29,88 %
11 juli	2.017	22,11 %
7 september	1.987	31,81 %
14 september	1.988	31,19 %
11 oktober	1.979	32,19 %

Toelichting bij het lezen en interpreteren van tabel 6:

- De Open Rate wordt berekend door het aantal unieke opens (= het aantal verschillende contacten) te delen door het aantal afgeleverde e-mails.
- Het zijn minimum schattingen, geen exacte tellingen. "Opens" van abonnees die een e-mail nieuwsbrief lezen met geblokkeerde afbeeldingen of met een e-mail programma dat de alternatieve tekstversie verkiest, kunnen niet gemeten worden.
- De Open Rates variëren gemiddeld tussen de 15 en 30%.

5. ORGANISATIE MISSIO NEDERLAND

MISSIO is de werknaam voor de Stichting Pauselijke Missiewerken. MISSIO Nederland is onderdeel van de internationale Pauselijke Missiewerken van de rooms-katholieke Kerk. MISSIO ressorteert onder de Pauselijke Congregatie voor de Evangelisatie der Volkeren.

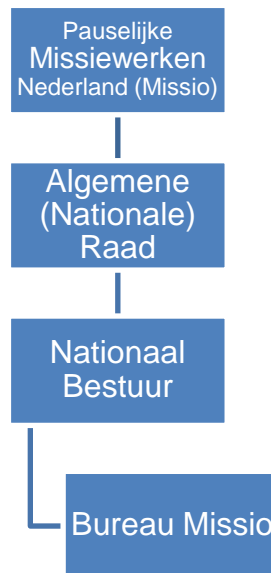
In Nederland wordt de kerkelijke Stichting Pauselijke Missiewerken Nederland ondersteund door de (burgerrechtelijke) Stichting Nationaal Bureau voor Missiewerken.

De nationaal directeur is tevens voorzitter van het bestuur PMW.

De nationaal directeur wordt benoemd voor een periode van vijf jaar door de Pauselijke Congregatie voor de Evangelisatie der Volkeren op voordracht van de Bisschoppenconferentie van de Nederlandse kerkprovincie, die daartoe een lijst (terna) van kandidaten indient bij de Pauselijke Nuntius. De nationaal directeur kan eenmaal herbenoemd worden, eveneens voor een periode van vijf jaar.

De nationaal directeur ontvangt geen salaris.

Afbeelding 1: Organogram van Pauselijke Missiewerken Nederland

Stichting Pauselijke Missiewerken Nederland. De statuten zijn voor het laatst gewijzigd op 17 augustus 2004. Deze stichting voert het bestuur over de Stichting Pauselijk Missiewerk voor de Geloofsverbreiding; de Stichting Pauselijk Missiewerk voor eigen priesters; en de Stichting Pauselijk Missiewerk der kinderen. De statuten van deze drie stichtingen naar kerkelijk recht zijn voor het laatst gewijzigd op 27 november 1990.

De Statuten van de Stichting Nationaal Bureau voor Missiewerken zijn voor het laatst gewijzigd op 17 augustus 2004. De stichting is gevestigd in 's-Gravenhage en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer 41151392. MISSIO is als ANBI aangemerkt onder dossiernummer 6257 met als naam Stichting Nationaal Bureau Pauselijk Missie Actie. MISSIO heeft sinds 1998 het CBF keurmerk voor Goede Doelen, sinds 1 juli 2016 overgegaan in "Erkend Goed Doel" van het CBF.

Leden van het Nationaal Bestuur in 2016

Tussen haakjes functie in dagelijks leven

Dr. E.J.J.M. Kimman S.J., nationaal directeur, tevens voorzitter van het bestuur
(emeritus hoogleraar bedrijfsethiek aan de VU te Amsterdam en sinds november 2016 emeritus hoogleraar onderneming en ethiek aan de Radboud University te Nijmegen; thesauriër van de jezuïeten Nederland/Vlaanderen)

Dhr. J.P.H.M. Wiertz, vice-voorzitter
(rector Pleincollege Nuenen en rector Eckhartcollege Eindhoven)

Mr. drs. Th.E.M. Wijte, secretaris/penningmeester
(voorzitter Vereniging Katholieke Onderwijsbesturen Nederland)

Dhr. A. Bakker sma
(deken van Amsterdam)

Leden van de Nationale (Algemene) Raad

Alle boven genoemde leden van het bestuur maken deel uit van de Algemene Raad. Daarnaast hebben de volgende personen namens hun bisdom en met instemming van de desbetreffende bisschop zitting in de Algemene Raad:

Mevr. drs. H.J.M. van de Bunt-Koster, missiesecretaris van het aartsbisdom Utrecht
Dr. M.A.L. Wagemaker, missiesecretaris van het bisdom Haarlem – Amsterdam; tot september 2016.

Drs. J.A.E. Storcken sma, bisschoppelijk vicaris van het bisdom Roermond; vanaf september 2016 opgevolgd door vicaris V. Goulmy

Drs. B.G. Hartmann, secretaris-generaal van het bisdom Breda

Dr. C.F.M. van den Hout, vicaris-generaal van het bisdom Den Bosch

Mgr. Dr. H.A. Verbakel, vicaris-generaal van het bisdom Rotterdam

Mevr. drs. A.Th.M. Erich, dienstverlener diaconie en caritas van het bisdom Groningen – Leeuwarden

Rooster van aftreden

Tabel 7: Rooster van aftreden leden Bestuur en Algemene Raad

Bestuursleden	Benoemd in	Jaar van aftreden	zittingsduur
Dr. E.J.J.M. Kimman S.J.	2011	2021	10 jaar
Dhr. J.P.H.M. Wiertz	2010	2020	10 jaar
Mr. drs. Th. E.M. Wijte	1996	2016	20 jaar
Dhr. A. Bakker sma	1996	2016	20 jaar
Raadsleden			
Mevr. drs. H.J.M. van den Bunt-Koster	1999	2017	18 jaar
Bisdom Haarlem-Amsterdam vacature			
V. Goulmy	2016	2021	5 jaar
Drs. B.G. Hartmann	2013	2018	5 jaar
Dr. C.F.M. van den Hout	2014	2018	4 jaar
Mgr. Dr. H.A. Verbakel	2009	2019	10 jaar
Mevr. drs. A.Th.M. Erich	2015	2018	3 jaar

Leden toezichthoudend orgaan (missiesecretarissen)

De missionaire organisaties in Nederland, waaronder MISSIO, dragen bij aan de mondiale vorming van gelovigen door middel van een financiële bijdrage aan de Nederlandse bisdommen. De bijdrage is gebaseerd op een percentage van de collecteopbrengsten van

de samenwerkende missionaire organisaties. In 2016 is geen geld overgemaakt naar het Fonds Mondiale Vorming. MISSIO heeft geen rekening ontvangen. De missionaire taken worden door de Bisdommen zelfstandig en onafhankelijk uitgevoerd. Het bedrag van de FMV is binnen de bisdommen een integraal deel van hun begroting voor missionaire vormingsprogramma's. De bisdommen zijn de werkgevers van de missiesecretarissen, die lid zijn van de algemene raad van MISSIO.

Er zijn aan leden van bestuur en algemene raad geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

De leden van bestuur en algemene raad hebben geen nevenfuncties die relevant zijn voor MISSIO. Zij ontvangen geen honorarium of andere vergoeding van hun werkzaamheden voor MISSIO.

Medewerkers van het bureau

Mevr. drs. M.A.J. Baijens, coördinator bureau
Mevr. mr. J.M. Janssen-Drabbe, directiesecretaresse
Mevr. J.M.E. Jordan-Smit, donateursadministratie
Dhr. J.H.G. Remmerswaal, administrateur
Mevr. E. Ankomah, huishouding

Per 31 december 2016 is de omvang van het personeelsbestand 2,2 fte.

Naast deze vaste medewerkers doet MISSIO een beroep op een freelancer voor de technische kant van de websites, dhr. N.J. Zwart-Knottnerus.

De leiding van het bureau was in handen van de bureaucoördinator.

In het kader van bijscholing heeft de bureaucoördinator, mevr. drs. M.A.J. Baijens, deelgenomen aan een toerustingcursus "Migrantengemeenschappen", georganiseerd door Vastenactie/Adventsactie en verzorgd door docenten van het NIM (17 november en 1 december).

6. MISSIO INTERNATIONAAL

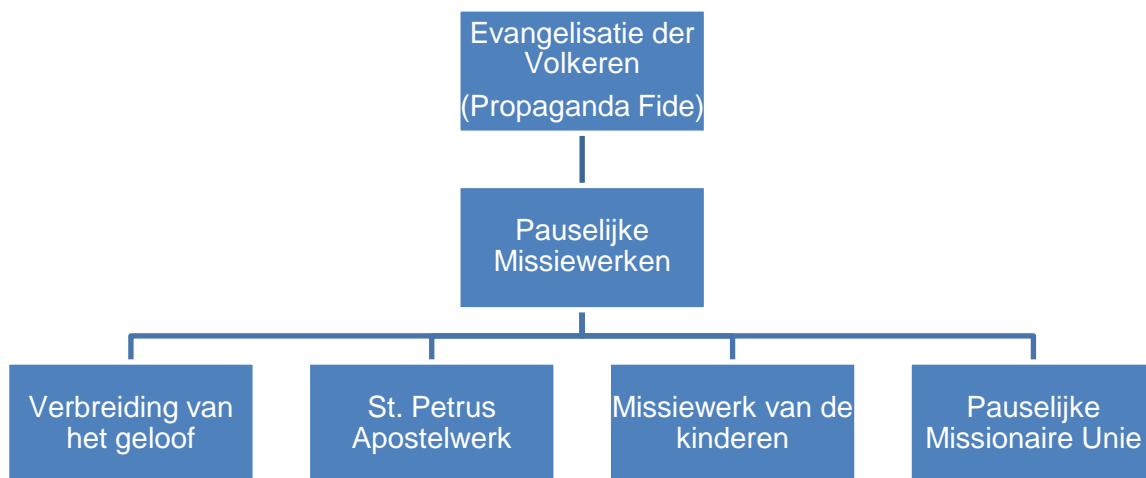
6.1 Organisatie van de Pauselijke Missiewerken

MISSIO Nederland is onderdeel van de Pauselijke Missiewerken van de Rooms-Katholieke Kerk. De Pauselijke Missiewerken (Pontifical Missionary Societies) vallen onder de Congregatie voor de Evangelisatie der Volkeren. De oude naam Propaganda Fide wordt ook nog steeds gebruikt.

De Pauselijke Missiewerken bestaan uit vier afdelingen:

- Verbreiding van het geloof (Pontifical Society for the Propagation of the Faith)
- Het St. Petrus Apostel werk (Pontifical Society of St Peter Apostle). Deze afdeling houdt zich bezig met de opleiding en vorming van de plaatselijke priesters in de kerken van de missie. Ook ondersteunt men de opleiding van vrouwelijke en mannelijke religieuzen.
- Missiewerk van de kinderen (Pontifical Society of the Holy Childhood). Deze afdeling heeft als taak het bevorderen van een missionair bewustzijn bij kinderen en het ondersteunen van kinderen in nood. Het motto is: kinderen helpen kinderen.
- Pauselijke Missionaire Unie (Pontifical Missionary Union), met als taak het bevorderen van een missionair bewustzijn voor de gehele katholieke gemeenschap in eigen land.

Afbeelding 2: Organogram van de Internationale Pauselijke Missiewerken

Werkwijze

Eind februari geeft elke nationale MISSIO aan het bureau van de Propaganda Fide de bedragen door die in het afgelopen jaar beschikbaar zijn gekomen om te besteden. Hiervan wordt in Rome een overzicht gemaakt tezamen met de verzoeken om hulp die door de plaatselijke bisschoppen van de derde wereld zijn ingediend.

In mei is de jaarlijkse vergadering waarin alle Nationaal Directeuren van alle MISSIO's vertegenwoordigd zijn. In deze vergadering worden de hulpaanvragen besproken, goedgekeurd, aangepast of afgewezen.

In de maand juli ontvangt MISSIO Nederland een verzoek uit Rome om de beschikbare gelden rechtstreeks over te maken naar de hulpaanvragers via de Nuntius in het land van de hulpaanvraag. De Nuntius zorgt dan voor verdere doorgeleiding van de gelden over de betreffende bisdommen, seminaries en kinderprojecten in dat land. Van de overgemaakte

gelden ontvangt MISSIO een ontvangstbevestiging. Rapportage over de voortgang en verantwoording vindt plaats in Rome.

Nagenoeg alle bestedingen worden voorbereid, getoetst en beoordeeld door de Congregatie van Propaganda Fide in Rome. De directe invloed van MISSIO Nederland is beperkt. De financiële bijdrage van MISSIO Nederland is minder dan 1% van de wereldwijde bestedingen. Een overzicht van de bestedingen uit het jaar 2015 staat vermeld in de jaarrekening 2016 onder de toelichting van de balanspost 'hulp aan plaatselijke kerken'. In de mei-vergadering van de Nationaal Directeuren wordt beslist over de gelden die in het voorafgaande jaar wereldwijd bijeen zijn gebracht.

Enkele cijfers

Hieronder is een overzicht opgenomen van de inkomsten van de drie missiewerken van de Pauselijke Missiewerken te Rome en de door haar verstrekte subsidies, indien mogelijk per continent. Het betreft de meest recente cijfers, die betrekking hebben op de jaren 2014 en 2015. Dit betekent dat de inkomsten in 2014 in alle landen zijn ingezameld en dat deze vervolgens verdeeld zijn over de verschillende landen in 2015. Behalve deze ingezamelde gelden ontvangt men ook geormerkte bijdragen en andere subsidies. Derhalve kunnen in onderstaande overzichten de totalen aan inkomsten en uitgaven van elkaar verschillen. De gegevens zijn afkomstig uit 'La Pontificia Cooperazione Missionaria e la Solidarieta' tra le Chiese; Rapporto 2014/2015 Offerte e Sussidi'. De bedragen zijn in US Dollars (\$).

Tabel 8: Inkomsten Geloofsverbreiding per continent en totaal bedrag verstrekte subsidies

Continent	Ingezamelde gelden	Verstrekte subsidies
Afrika	1.627.047,99	
Amerika	41.563.520,75	
Azië	6.367.734,37	
Europa	44.551.401,23	
Oceanië	3.176.617,94	
Diverse	2.584.000,91	
TOTAAL	99.807.323,19	107.189.306,01

Tabel 9: Inkomsten en verstrekte subsidies St. Petrus Apostelwerk per continent

Continent	Ingezamelde gelden	Verstrekte subsidies
Afrika	630.588,94	16.434.427,97
Amerika	4.245.894,74	395.818,00
Azië	2.051.249,77	4.802.850,00
Europa	13.811.950,71	0,00
Oceanië	900.845,04	249.464,00
Diverse	4.989.439,79	3.862.516,39
TOTAAL	26.629.968,99	25.745.407,36

Tabel 10: Inkomsten en verstrekte subsidies Missiewerk van de kinderen per continent

Continent	Ingezamelde gelden	Verstrekte subsidies
Afrika	794.813,66	11.073.920,00
Amerika	2.278.627,73	603.500,00
Azië	1.729.666,67	6.290.500,00
Europa	12.016.761,65	86.000,00
Oceanië	2.483.513,62	490.100,00
Diverse		89.594,04
TOTAAL	19.303.383,33	18.633.614,04

6.2 Internationale Samenwerking

Op internationaal niveau zijn er meerdere vormen van overleg en samenwerking tussen de MISSIO bureaus van de verschillende landen.

Bijeenkomsten PMS Nationaal Directeuren

In Rome komen jaarlijks de circa 130 Nationaal Directeuren van MISSIO (Pauselijke Missie Sociëteiten) bijeen ter bespreking van het jaarverslag, de jaarrekening, beleid en nieuwe pastorale projecten. Dit verslagjaar vond de vergadering plaats van 30 mei tot en met 4 juni. De nationaal directeur was hierbij aanwezig, evenals bij de internationale financiële commissie, die enkele dagen ervoor in Rome bijeenkwam.

In november kwam de internationale financiële commissie voor de tweede keer bijeen in Rome. De nationaal directeur was hierbij eveneens aanwezig.

De Europese directeuren komen eens in de twee jaar bij elkaar voor uitwisseling van missionaire ontwikkelingen en samenwerking. Dit verslagjaar vond er geen bijeenkomst plaats. De eerstvolgende ontmoeting van de Europese directeuren vindt plaats in maart 2017 te Boekarest.

International Fundraising Exchange

Enkele jaren geleden werd door MISSIO Australië het initiatief genomen tot een tweejaarlijkse ontmoeting van de fondsenwervers van de (met name westerse) MISSIO bureaus. De noodzaak tot intensievere internationale samenwerking wordt breed gevoeld. Die samenwerking kan bestaan uit het gebruik maken van elkaars deskundigheid en heel concreet van campagnematerialen. Dit verslagjaar vond er geen bijeenkomst plaats.

CEME

De Conférence de l'Enfance Missionnaire Européenne (de Conferentie over het Kindermissiewerk in Europa) komt elke twee jaar bij elkaar. Alle Nationaal Directeuren en medewerkers van het Kindermissiewerk in de verschillende Europese landen worden hiervoor uitgenodigd. De secretaris-generaal van de Sancta Infantia te Rome, Mevr. Dr. Ralamboarison is ook aanwezig. Er worden ervaringen en materialen uitgewisseld, bepaalde thema's worden verdiept en mogelijkheden tot samenwerking verkend. De bureaucoördinator van MISSIO neemt deel aan deze conferentie. In het verslagjaar vond de conferentie plaats van 6 tot en met 9 maart in Zadar, Kroatië.

Duitstalige MISSIO's

Elk jaar worden in München de zogeheten Koöperationsgespräche georganiseerd voor de Duitstalige MISSIO bureaus. Ook MISSIO Nederland neemt aan deze gesprekken deel. Op deze bijeenkomsten staat de taak van het bevorderen van een missionair bewustzijn centraal. In 2016 vonden de gesprekken plaats op 16 en 17 juni. De bureaucoördinator was hierbij aanwezig.

Samenwerking met MISSIO Aken

MISSIO Nederland geeft het tijdschrift Kerk Wereldwijd uit in samenwerking met het uitgeversconsortium van het blad *Kontinente* (oplage 200.000), dat wordt aangestuurd door MISSIO Aken. Deze samenwerking betekent voor MISSIO Nederland een kostenbesparing op artikelen en foto's.

Van 18 tot en met 20 januari namen de nationaal directeur en de bureaucoördinator van MISSIO Nederland deel aan de jaarlijkse conferentie met alle afzonderlijke uitgevers en redacteuren van *Kontinente* in Keulen. De conferentie werd afgesloten met een grote feestelijke bijeenkomst vanwege het 50-jarig jubileum van *Kontinente*.

Wereldmissiemaand Campagnematerialen

MISSIO Nederland gaat niet zelf op reis naar een (voorbeeld)land om reportages te maken en projecten te bezoeken. Om toch een goede campagne te kunnen voeren, wordt steeds

vaker gebruik gemaakt van het campagne materiaal van de collega's van MISSIO Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk. Zij beschikken over voldoende personeel en budget om reportages te maken.

De samenwerking is zodanig dat MISSIO Nederland meestal kosteloos gebruik mag maken van hun campagnemateriaal. Alleen voor de foto's is eventueel een honorarium verschuldigd aan de betreffende fotograaf.

Het campagnemateriaal wordt niet zomaar rechtstreeks overgenomen. Er wordt een selectie gemaakt uit het materiaal, er wordt vertaald en het wordt aangepast aan de Nederlandse situatie. Daarom gebruikt MISSIO Nederland meestal het campagnemateriaal van het voorgaande jaar. In 2016 is gebruik gemaakt van het materiaal van MISSIO Aken.

7. FINANCIËN

Voor een gedetailleerd overzicht van de financiële resultaten verwijzen we naar de jaarrekening 2016. Hieronder volgen in vogelvlucht enkele cijfers.

Financieel beleid

Het beleid blijft erop gericht om naast morele steun door gebed, de hoogst haalbare financiële steun te verkrijgen voor hulp aan parochies, priesteropleidingen en kinderprojecten in de derde wereld daar waar dit het hardste nodig is. Daarvoor is MISSIO dank verschuldigd aan allen die haar werk ondersteunen.

Algemeen

Het resultaat over 2016 dat beschikbaar is voor hulp aan plaatselijke kerken en projectsubsidies, is ten opzichte van de begroting gestegen, hoofdzakelijk door meer nalatenschappen en een hogere opbrengst van de collecten enerzijds en door lagere kosten voor educatie anderzijds.

Opbrengst fondsenwerving

De opbrengsten van de fondsenwerving als geheel zijn gestegen ten opzichte van 2015, op onderdelen lopen de resultaten uiteen. Dit jaar bedroeg de opbrengst € 1.631.241. In 2015 was dat € 1.167.206

De opbrengst van de mailingacties laat een daling zien van € 39.617 ten opzichte van vorig jaar. De studiebijdragen zijn gedaald met € 3.379. De giften en schenkingen zijn gestegen met € 30.205. De opbrengst uit nalatenschappen is gestegen met € 455.671.

Het percentage van de kosten eigen fondsenwerving ten opzichte van de baten uit eigen fondsenwerving bedraagt 7,5% (in 2015 was dit 10,6%).

Uitvoeringskosten

De nationaal directeur en de bestuursleden ontvangen geen bezoldiging.

Beleggingen

Tussen ontvangst en besteding van financiële middelen verstrijkt in het algemeen enige tijd. In de tussentijd worden de middelen zo goed mogelijk belegd. Daarnaast heeft MISSIO een continuïteitsreserve. MISSIO heeft een risicomijdend beleggingsbeleid.

Er is gekozen voor een maatschappelijk verantwoorde portefeuille, waarbij grotendeels in ter beurze genoteerde obligaties van Europese overheden en financiële instellingen wordt belegd. Naast rendementsverwachtingen zijn de aandelen geselecteerd op basis van een aantal maatschappelijke criteria. De belegging van de reserves heeft MISSIO door middel van mandaat vermogensbeheer uitbesteed aan de Rabobank. De penningmeester van het bestuur bespreekt eenmaal per jaar de beleggingsportefeuille met de Rabobank.

Richtlijn 650

De jaarrekening en het jaarverslag 2016 zijn opgesteld volgens de richtlijn 650 voor Fondsenwervende Instellingen.

Risicomanagement

Tot de voornaamste risico's die een organisatie als MISSIO loopt, behoren de financiële risico's, de bedrijfsrisico's en reputatierisico's.

- Financiële risico's

MISSIO is afhankelijk van giften van het Nederlandse publiek. Economische ontwikkelingen bepalen mede de hoogte van die giften. Om te voorkomen dat MISSIO haar doelstellingen niet kan halen omdat de inkomsten tegenvallen, heeft MISSIO een continuïteitsreserve

opgebouwd. Deze bedroeg eind 2016 € 351.255. Door deze reserve kunnen incidentele tegenvallers worden gecompenseerd. Hoewel de omvang van de reserve zich iets onder de norm bevindt die de Vereniging voor Fondsenwervende Instellingen (VFI) heeft vastgesteld, is MISSIO van mening dat de continuïteitsreserve zich op een aanvaardbaar niveau bevindt. Een subsidieprocedure waakt over de toekenning van projectgelden en een goede besteding hiervan. Daarnaast vinden interne controles plaats op de naleving van alle (financiële) procedures.

- **Bedrijfsrisico's**

De omvang van het personeelsbestand van MISSIO is zeer gering.

In geval van uitval van het personeel kan MISSIO terugvallen op de bestuursleden en de missiesecretarissen.

- **Reputatierisico's**

MISSIO is voor haar inkomsten grotendeels afhankelijk van donaties. Iedere gift is een blijk van vertrouwen in het werk van MISSIO. Daarom communiceert MISSIO eerlijk, open en helder. Daarom leeft MISSIO richtlijnen na uit de gedragscodes 'Goed Bestuur voor Goede Doelen' en 'Reserves Goede Doelen'. Daarnaast heeft MISSIO een eigen gedragscode opgesteld, die jaarlijks geëvalueerd wordt. Zodra de omstandigheden waaronder MISSIO werkt of haar activiteiten wijzigen, past MISSIO zo nodig haar beleid aan. Al deze maatregelen helpen MISSIO om het risico op negatieve publiciteit en reputatieschade beperkt te houden. MISSIO heeft ook een klachtenregeling. Uit het feit dat jaarlijks nauwelijks klachten worden ontvangen, kan men concluderen dat MISSIO met respect omgaat jegens haar donateurs en andere belanghebbenden.

Omdat MISSIO onderdeel is van de wereldwijde Rooms-katholieke Kerk, ondergaat ze ook invloed van de beeldvorming en reputatie van de Kerk, in positieve dan wel negatieve zin.

8. TOEKOMST

De grote lijn voor 2017 zal zijn het vergroten van de naamsbekendheid van MISSIO en daarmee mogelijk op langere termijn betrokkenheid bij MISSIO en (nieuwe) donateurs. Vooral het tijdschrift Kerk Wereldwijd zal daarin een rol vervullen. Daarnaast richt MISSIO zich op het handhaven van de huidige donateurs en inkomsten. Dit alles om te zorgen dat de steun aan parochies en bisdommen in de derde wereld mogelijk blijft.

Uitgaande van het meerjaren beleidsplan 2017-2021 zal de komende jaren samenwerking met andere organisaties eveneens prioriteit hebben. Dit betreft zowel het intensiveren van huidige samenwerkingsverbanden als het verkennen van nieuwe mogelijkheden, zowel in Nederland als internationaal.

Het aantal abonnees van Kerk Wereldwijd neemt elk jaar verder af. Daarom zal MISSIO in 2017 nadrukkelijk inzetten op enerzijds kostenbesparing en anderzijds vergroting van het lezerspubliek en abonnees. Tevens zal gezocht worden naar digitale mogelijkheden om het tijdschrift een groter bereik te geven.

Tabel 11: Verwachte inkomsten Kerk Wereldwijd in 2017

	Aantal betalende abonnees	Bedrag
Via incasso	900	9.500
Overig	1.000	11.500
TOTAAL	1.900	21.000

Kansen en uitdagingen

Kwetsbaarheid van de organisatie

MISSIO is volledig afhankelijk van giften van derden en is daardoor kwetsbaar. Er zijn immers veel organisaties voor Goede Doelen waaraan mensen kunnen schenken. Het blijft voor MISSIO derhalve belangrijk om ook in 2017 in haar publicaties de unieke positie te benadrukken en wat dit betekent voor degenen die gesteund worden.

MISSIO probeert die kwetsbaarheid op te vangen door zich te verzekeren van zoveel mogelijk inkomsten op lange termijn. De nadruk bij de fondsenwerving zal steeds meer gaan liggen op het omzetten van eenmalige donaties in doorlopende machtigingen. De mogelijkheden van een schenkingsovereenkomst en het nalaten bij testament zullen eveneens vaker benadrukt worden.

Naamsbekendheid

Een uitdaging voor MISSIO ligt in het vergroten van haar naamsbekendheid en doelstellingen. Ook vanwege haar kleine omvang in het grote veld van (grote) missionaire organisaties is MISSIO bij velen niet of nauwelijks bekend.

Donateursbestand

Het donateursbestand van MISSIO vertoont al enkele jaren een dalende lijn. De grootste oorzaak hiervan is de vergevorderde leeftijd van de MISSIO – donateurs. Behalve uiteraard het overlijden, is ook bijvoorbeeld de opname in een verpleeghuis een reden tot het stopzetten van het donateurschap.

Voor MISSIO ligt er een grote uitdaging de komende jaren om een nieuwe (en iets jongere) doelgroep donateurs te bereiken. Gezien de afhankelijkheid van MISSIO van giften, is het noodzakelijk de dalende lijn om te buigen.

MISSIO Nederland zal ook op het gebied van de fondsenwerving stappen gaan zetten in de richting van samenwerking met andere MISSIO-bureaus en mogelijk gebruik gaan maken van de expertise van deze bureaus.

Tabel 12: Verwachte opbrengst mailingacties 2017

	Aantal giften eerste 6 weken	Bedrag per gift	Totaal eerste 6 weken	Rest van het jaar	Totaal 2017
Voorjaarsactie	1.200	22	26.400	17.600	44.000
Roepingenzondag	1.250	25	31.250	18.750	50.000
Zomeractie	1.100	23	25.300	17.700	43.000
Wereldmissiemaand	2.100	35	73.500	31.500	105.000
Kerstactie	1.250	25	31.250	5.750	37.000

Tabel 13: Verwachte opbrengst collectes Wereldmissiemaand 2017

	Aantal deelnemende parochies	Gemiddeld bedrag	Totaal
Parochies	550	200	110.000
Kloosters	40	200	8.000
Parochies Kindercollecte	220	150	33.000

9. VERSLAG TOEZICHTHOUDEND ORGAAN MISSIO

MISSIO kent geen statutaire Raad van Toezicht. De toezichhoudende taak is bij MISSIO statutair toegekend aan de Algemene Raad. De Algemene Raad (bestuur en missiesecretarissen / diocesane directeuren) is in het verslagjaar twee keer bijeen geweest. De Raad heeft de door het bestuur opgestelde en door de externe accountant gecontroleerde jaarrekening 2015 goedgekeurd.

De Raad heeft geconstateerd dat de voorgenomen resultaten voor 2015 in grote lijnen behaald zijn. De Raad is van mening dat de doelstellingen voortdurend kritisch bekeken en bijgesteld dienen te worden.

De verantwoordingsverklaring over 2015 is vastgesteld.

In de Raad is het belang van samenwerking met andere katholieke missionaire organisaties naar voren gebracht. Met het oog op de toekomst is het aanbevelenswaardig om gezamenlijk beleid te ontwikkelen. De Raad is zich er overigens van bewust dat dit niet de verantwoordelijkheid is van MISSIO alleen, maar van alle betrokken organisaties en van de Nederlandse Bisschoppenconferentie.

De begroting voor het jaar 2017 is goedgekeurd in samenhang met het jaarplan 2017 en het meerjaren beleidsplan 2017-2021.

10. VERKORTE VERANTWOORDINGSVERKLARING

Het jaarverslag 2016 is opgesteld conform de Richtlijn Verslaglegging Fondsenwervende Instellingen en de eisen van het Reglement CBF-Keur.

A. Besturen en toezicht houden

MISSIO kent twee organen: de Algemene Raad en het bestuur. Het bestuur maakt deel uit van de Algemene Raad. MISSIO kent geen statutaire Raad van Toezicht. De toezichthoudende taak is bij MISSIO statutair toegekend aan de Algemene Raad. De Algemene Raad heeft onder andere als taak het goedkeuren van de begroting, de jaarrekening en het beleidsplan en het benoemen en ontslaan van bestuursleden. Het bestuur is belast met het besturen van MISSIO. Voor deze taak laat het bestuur zich bijstaan door een bureau van geringe omvang met de voorzitter van het bestuur als directeur.

De Algemene Raad als toezichthoudend orgaan bestaat uit zeven personen. Zij worden uit hoofde van hun functie in het bisdom waar zij werkzaam zijn door de plaatselijke bisschop benoemd als afgevaardigde van dat bisdom in de Algemene Raad. De betreffende bisschop kan het lidmaatschap van de afgevaardigde beëindigen. In de huidige statuten zijn, behalve voor de voorzitter, geen regels voor herbenoeming opgenomen. Noch de leden van de Algemene Raad noch de leden van het bestuur, inclusief de Nationaal Directeur ontvangen een vergoeding.

Het bestuur ontvangt van het bureau elk kwartaal een financiële rapportage met analyse. Het jaarverslag en de jaarrekening worden door het bestuur vastgesteld en ter goedkeuring aan het toezichthoudend orgaan voorgelegd. Jaarlijks hebben de voorzitter en de penningmeester een evaluatie over het beleggingsbeleid met de vermogensbeheerder. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in het beleggingsstatuut. Extern toezicht wordt uitgevoerd door: WITH Accountants en het Centraal Bureau Fondsenwerving.

B. Beleid

Het beleid van MISSIO is erop gericht haar twee doelstellingen te kunnen realiseren, d.w.z.: het bevorderen van een missionair bewustzijn onder de katholieke gelovigen in Nederland en het financieel ondersteunen van armlastige parochies en bisdommen in de derde wereld.

Voor het bevorderen van een missionair bewustzijn richt MISSIO zich in haar beleid op de Wereldmissiemaand, het tijdschrift Kerk Wereldwijd en haar beide websites. Jaarlijks wordt een jaarplan opgesteld met activiteiten op basis van de evaluatie van het voorafgaande jaar. Deze evaluatie gebeurt, waar mogelijk, aan de hand van meetbare gegevens, zoals het aantal bestellingen van materialen voor de Wereldmissiemaand, het aantal abonnees op Kerk Wereldwijd, het aantal bezoekers van de websites. Toch vertellen cijfers in verband met het bevorderen van een missionair bewustzijn niet het hele verhaal. Van oudsher en nog steeds zijn de twee pijlers van MISSIO: gebed en financiële steun. De kracht van het gebed is niet in cijfers te vangen.

Met betrekking tot het financieel ondersteunen van armlastige parochies en bisdommen in de derde wereld is het beleid van MISSIO gericht op het handhaven van de huidige donateurs en inkomsten. De mailingacties worden gemonitord en geëvalueerd, evenals de andere vormen van fondsenwerving. Op basis van de evaluaties wordt besloten tot voortgang dan wel andere activiteiten. De na te streven opbrengsten worden opgenomen in de begroting.

C. Relaties met belanghebbenden

MISSIO besteedt veel aandacht aan een goede communicatie met alle belanghebbenden: vrijwilligers en beroepsmedewerkers, donateurs en relaties. De vijf mailings in het jaar geven onder meer een verantwoording aan de donateurs over de bestede gelden. De sponsors van een priesterstudent worden geregeld op de hoogte gehouden van het wel en wee van 'hun' student en het seminarie. Via de digitale nieuwsbrief worden belanghebbenden en geïnteresseerden geïnformeerd over bestuur en beleid, fondsenwerving en financiële zaken. Het jaarverslag en de jaarrekening staan op de website en worden op verzoek toegestuurd. Jaarlijks vindt er een ontmoetingsdag plaats in het kader van de Wereldmissiemaand.

De feedback van de belanghebbenden op de diverse activiteiten en publicaties van MISSIO wordt genoteerd en meegewogen bij de evaluatie. Men kan zelf aangeven of en hoe vaak men (digitale) post wenst te ontvangen. Klachten die bij MISSIO binnenkomen worden geregistreerd en binnen twee weken afgehandeld. Hiervoor wordt een klachtenregister aangehouden.

D. Optimale besteding van middelen

De geworven fondsen dienen zoveel als mogelijk te worden besteed aan de primaire doelstelling van MISSIO. Vastgesteld is dat het percentage kosten fondsenwerving in principe niet hoger mag zijn dan 25%. Daarnaast mag maximaal 4% van de totale exploitatielast worden besteed aan administratie en beheer. De percentages voor MISSIO zijn in 2016 respectievelijk 7,5% fondsenwerving en 1,7% administratie en zijn daarmee beduidend lager dan het toegestane maximum.

Nagenoeg alle bestedingen van de ontvangen gelden worden voorbereid, getoetst en beoordeeld door de Congregatie voor de Evangelisatie van de Volkeren te Rome. De directe invloed van MISSIO Nederland is beperkt. Er is wel ruimte om wensen kenbaar te maken, namelijk aan welke landen het in Nederland ingezamelde geld besteed wordt. MISSIO Nederland maakt ten volle gebruik van deze mogelijkheid en geeft elk jaar haar wensen door aan de bevoegde instanties. De wensen worden bijna in alle gevallen gehonoreerd.

Alle aanwezige leden van de Algemene Raad en het bestuur van MISSIO hebben deze verantwoordingsverklaring onderschreven op 7 juni 2017.